

WARUNKI TRANSPORTU, PRZENOSZENIA, PAKOWANIA
MUZEALIÓW WYPOŻYCZANYCH z MOB
WRAZ Z PARAMETRAMI ŚRODOWISKA PRZECHOWYWANIA I EKSPOZYCJI

I. TRANSPORT SAMOCHODOWY.

A. Samochód przeznaczony do transportu muzealiów:

1. Pojazd trwale lub czasowo przystosowany do przewozu muzealiów: przestrzeń ładunkowa w skrzyni zamkniętej, wyłożonej materiałami tłumiącymi wibracje. Ściany skrzyni ładunkowej szczelne, wyposażone w odpowiednio wytrzymałe punkty mocowania ładunków. Wyposażony w sprawne i nowoczesne systemy amortyzacji wstrząsów.
2. Samochód przeznaczony do transportu obiektów o większej masie powinien być wyposażony w zamykaną na zamek furtę z klapą samozaładowniczą, dodatkowo zamykaną z kabiny kierowcy.
3. W przypadku transportu międzymiastowego i międzynarodowego konieczne jest użycie samochodu wyposażonego w klimatyzator. Wskazane, aby klimatyzator utrzymywał stałą temperaturę i wilgotność również po wyłączeniu silnika samochodu.
4. Użycie samochodu osobowego dopuszczalne jest jedynie do transportu niewielkich i lekkich obiektów (np. odpowiednio zabezpieczone numizmaty, niewielkie grafiki, małogabarytowe wyroby rzemiosła) wyłącznie po wcześniejszym uzgodnieniu pomiędzy stronami.
5. Transport samochodem o skrzyni otwartej lub zabezpieczonej plandeką dopuszczalny po wcześniejszym uzgodnieniu pomiędzy stronami, tylko dla obiektów wielkogabarytowych wykonanych z trwałych materiałów, wyłącznie przy sprzyjających warunkach pogodowych, jako transport krótkotrwały (do kilku godzin).

B. Rozmieszczenie i zamocowanie ładunku

Przy rozmieszczaniu i mocowaniu ładunku należy uwzględnić budowę techniczną obiektów i wytrzymałość wszystkich elementów i detali.

Rozmieszczenie i zamocowanie ładunku w skrzyni ładunkowej musi chronić je przed skutkami nagłego hamowania lub kolizji. Obiekty masywne, o znacznych wymiarach powinny być umieszczone przy przedniej ścianie skrzyni ładunkowej, lżejsze w tylnej części pojazdu.

Ogólnie przyjmuje się, że:

1. Obrazy przewozi się pionowo, w pozycji, w jakiej są normalnie eksponowane, powierzchnią równoległą do kierunku jazdy.
2. Grafiki, rysunek kredką, ołówkiem - pionowo,
3. Pastele, rysunki węglem i obiekty zagrożone wysunięciem z oprawy – poziomo.

4. Obrazy, grafiki, rysunki oprawione w szkło mineralne przewozi się wyłącznie po zabezpieczeniu szkła paskami odpowiedniej taśmy samoprzylepnej.

5. Obiekty wykonane z materiałów kruchych, łamliwych, nietrwałych (ceramika, szkło, kości niektóre tworzywa sztuczne, niektóre obiekty sztuki nowoczesnej, niektóre obiekty etnograficzne) wymagają opakowań złożonych z kilku warstw o różnej sztywności lub uformowania wypełnień dokładnie odwzorowujących bryłę obiektu wycinanych w blokach pianki o twardości dobranej do charakteru obiektu.

4. Obiekty o budowie złożonej (np. rzeźby, meble, instalacje) wymagają szczególnej analizy i wyboru pozycji transportu. Rozważyć możliwości demontażu na mniejsze, łatwiejsze do zabezpieczenia części. Stosować skrzynie, stelaże, obudowy lub inne zabezpieczenia przed urazami (koce, pianki) umożliwiające przymocowanie obiektów do ścian i podłogi samochodu. Wykluczone jest bezpośrednie oplatanie pasami przewożonego obiektu.

5. Przeszklenia zabezpiecza się taśmą samoprzylepną.

6. W niektórych przypadkach budowa techniczna obiektu lub stan zachowania obiektu wymuszać może odstępstwa od w/w zasad, w uzgodnieniu z MOB.

7. W skrzyni ładunkowej w czasie transportu nie mogą znajdować się żadne nieumocowane przedmioty (narzędzia, skrzynki, pasy z metalowymi klamrami, wózki itp.)

C. Uwagi dodatkowe

Przewóz muzealiów powinien odbywać się samochodem sprawnym i czystym. Przyjęty plan transportu (wybór drogi, postojów, noclegów) musi uwzględniać zabezpieczenie muzealiów przed uszkodzeniem, zmianami temperatury i wilgotności, kradzieżą, zamoczeniem, pożarem. Kierujący pojazdem przewożącym muzealia musi przestrzegać ze szczególną starannością przepisów ruchu drogowego, uwzględniać stan nawierzchni i natężenie ruchu drogowego. W trakcie transportu muzealiów, w czasie postoju pojazd nie może pozostawać bez bezpośredniego dozoru upoważnionych pracowników strony wypożyczającej.

II. OPAKOWANIA

1. Zasadniczym celem standardowego opakowania jest ochrona przed uszkodzeniami mechanicznymi, zabrudzeniem i wpływami czynników atmosferycznych. Opakowanie powinno być dostosowane do materiału, z jakiego wykonano obiekt, stanu zachowania, sposobu i czasu trwania transportu, pory roku. Wytrzymałość opakowania musi być dobrana do ciężaru przenoszonego obiektu.

2. Opakowania muszą być wykonane z materiałów zapobiegających skraplaniu pary wodnej. Dotyczy to szczególnie obiektów wykonanych z materiałów organicznych i metali łatwo ulegających korozji. Zaleca się **użycie materiałów „oddychających”**: włóknin, bibuły, kartonów.

3. W przypadku konieczności użycia folii gładkiej lub pęcherzykowej może ona być dopiero drugą warstwą ochronną i nie może być okryciem szczelnym.

Opakowanie wyłącznie w folię jest dopuszczalne, jako ochrona do krótkotrwałego transportu np. wewnątrz budynku, między budynkami muzeum itp.

4. Dopuszczalny jest transport obiektów tylko w jednym typie opakowania tzn. albo wszystkie obiekty są opakowane w pudła kartonowe, albo tylko w skrzyniach.

5. Nie można przewozić jednym transportem krańcowo odmiennych typów obiektów np. mebli i obrazów lub grafik w kartonach.

III. PRZENOSZENIE WYPOŻYCZONYCH OBIEKTÓW WEWNĄTRZ BUDYNKÓW

1. Przed przemieszczaniem obiektu należy zapoznać się z jego budową techniczną i stanem zachowania. Jeżeli obiekty nie są w opakowaniu zbiorczym obowiązuje zasada: **jedna osoba przynosi wyłącznie jeden obiekt.**

2. Przed przenoszeniem zabezpieczamy otwarte drzwi przed nagłym i niekontrolowanym zamknięciem lub wyznaczamy osobę do ich otwierania. Obiekty należy przynosić w cienkich, białych, dzianych rękawiczkach nakrapianych gumą. Dotyczy zwłaszcza obiektów metalowych, ram złożonych, srebrzonych.

3. Obrazów nie wolno kłaść na podłogę, należy ustawiać przy ścianie stosując podkładki pod dolne i górne listwy ram. Obrazy przynosić trzymając za dolne i boczne listwy. Ramy dekorowane chwycić tylko za wytrzymałe elementy konstrukcyjne. Zwykle są to tylne profile ramy. Bezwzględnie unikać łapania za detale odlewane z masy ramiarskiej, elementy ażurowe, detale wystające poza zasadniczy obrys. W razie postawienia na podłogę stosować podkładki pod listwy ramy tak, aby ozdobne detale nie były narażone na zgniecenie.

4. Naczynia ceramiczne i metalowe unosić chwytając jednocześnie za korpus i podstawę. Nie chwycić za wylew, szyjkę lub ucha naczynia. Oryginalne ucha i uchwyty b. często są osłabione lub naprawiane (lutowane, klejone, rekonstruowane).

5. Rzeźby, meble, i inne większe obiekty przynosić na wózkach z kółkami gumowymi, podkładkami amortyzującymi lub ręcznie chwytając za najmocniejsze elementy. Mniejsze obiekty może przynosić „chwytym matczynym”. Mebli nie wolno przesuwac. Przed przenoszeniem wyjąć lub zamknąć na klucz szuflady, drzwi, wyjąć półki, sprawdzić umocowanie szyb.

6. Pasy z hakami można stosować jedynie po umieszczeniu mebla na odpowiedniej podstawie lub w skrzyni. Zaczepianie haków bezpośrednio o elementy mebli są niedopuszczalne. O ile nie ma przeszkód wynikających z wytrzymałości przenoszonego obiektu można stosować pętle z szerokiej (15- 20 cm), miękkiej taśmy płaskiej lub rurowej (nylonowej, polipropylenowej) podkładanej na krzyż pod całym przenoszonym obiektem.

7. W razie wątpliwości należy powiadomić konserwatora o odpowiedniej specjalizacji, skontaktować się z właściwym opiekunem lub Pracownią Konserwacji MOB.

IV. PARAMETRY ŚRODOWISKA PRZECHOWYWANIA I EKSPOZYCJI

MATERIAŁ TECHNIKA	TEMPERATURA °C	WILGOTNOŚĆ RH %	NATEŻENIE ŚWIATŁA (max) Lx
OBRAZY: Olej na płótnie, techniki mieszane olejno żywiczne, akryl,	18-22	50 -60	200 – 300 3000 h/rok
OBRAZY: Olej na tekturze, tłusta tempera, enkaustyka	18-22	50-55	100 -150 3000 h/rok
OBRAZY : Olej na metalu	18-22	45-50	200 3000 h/rok
DREWNO Meble, rzeźby, obiekty etnograficzne Rzeźba polichromowana	18-22	50-60	200-300 150 -200
PAPIER Grafiki, rysunki, plakaty, afisze, pasty, fotografie,	18-22	45-55	50 300 h/rok
KAMIENI, GIPS, CERAMIKA, SZKŁO Rzeźba, rzemiosło art., naczynia, biżuteria	18-22	40-60	300 -500
TKANINY Gobeliny, odzież zabytkowa, serwety, koronki	18-22	45-55	50 -100 300-900 h/rok
METAL Monety, broń, biżuteria, rzemiosło art. kwalstwo	18-22	40-45	300 -500
SKÓRA Odzież, obiekty etnograficzne	18-22	50 -60	50 - 200

Uwaga:

Przy obiektach wykonanych z różnych materiałów parametry dobiera się do materiału najbardziej podatnego na czynniki niszczące